

דף נח

פז. א. כיצד מעשרין, לכתחילה ודיעבד?

ב. קפץ אחד מן המנויים או מן המעושרין לתוך הדיר – מה הדין?

א. כיצד מעשר, כונסן לדיר ועושה להן פתח צר כדי שלא יהיו שנים יכולים לצאת כאחת, אמותיהם גועות מבחוץ והם יוצאים לקראת אמם. (יעבר – ולא שיעבירוהו). ואין מוציאים אותם על ידי הנחת ירק בחוץ אלא ע"י אמם, גזרה משום לקוח ויתום שפטורים ממעשר (רב הונא). ומונה: א' ב' ג'... ט', והיוצא עשירי – סוקרו בסיקרא ואומר הרי זה מעשר. מצוה למנותן בשבט (תחת השבט).

לא מנאן בשבט או שמנאן רבוצים או עומדים – הרי זה מעשר (העשירי... קדש).

לא קרא שמו 'עשירי' – קדוש (העשירי יהיה קדש). אבל אם נטל עשירית מהבהמות ללא שום מנין – אינו מעשר. רבי יוסי בר"י אומר: מעשר (כמעשר דגן).

א. מדובר שלא מנה ראשון שני וכו' אפילו במחשבה אלא עפ"י הבטה כללית על העדר, אבל

במחשבה – הוי מנין (עפ"י חז"א כו, ח"ט).

ב. לא מנה אלא את העשירי בלבד – הרי זה מעשר (לקוטי הלכות עפ"י גמ' להלן).

דיני אומד ומחשבה בתרומות ומעשרות – מובאים במנחות נד-נה.

ב. קפץ אחד מן המנויים לתוך הדיר – הרי אלו פטורים, לפי שהמנוי נפטר (שמנין הראוי פוטר כדלהלן), והרי כל אחד מן הדיר נתון בספק שמא הוא הפטור, והספק פטור ממעשר מדין תורה (העשירי – ודאי, ולא עשירי ספק). (ב"מ 1).

א. אם נשארו בדיר בהמות שיודע בהן בודאות שאין הקופצת ביניהן – נשארות בחיובן ומצטרפות

לגורן אחר. ומשמע שאינו חייב להביא טלאים אחרים שמחוץ לדיר להשלימן לעשר

(עפ"י חז"א כו, 1).

ב. הוא הדין כשנתערב בדיר לקוח ויתום הפטורים ממעשר – פטורים (ל"ה).

קפץ אחד מן המעושרין לתוכם – כולם ירעו עד שיסתאבו ויאכלו במומן לבעלים, שהרי יש בתוכם בהמה הקדושה בקדושת מעשר [ואינה בטלה ברוב, משום גזרת קבוע].

דף נט

פח. א. מה דינו של העשירי שלא קראוהו מעשר, בין שיצא מן הדיר בין שנשאר בתוכו ולא יצא?

ב. מהו 'מנין הראוי פוטר'? מהם הכללים העולים מפרטי הדינים שבסוגיא?

ג. עשר בהמות שהחל למנותן ומתה אחת מהן תוך כדי המנין – מה הדין?

ד. היו לו יותר מעשר בהמות כגון ט"ז טלאים, מה דינו?

א. אמר רבא: עשירי – מאליו הוא קדוש (בתום מנין התשע), גם כשלא קראו 'עשירי' ולא 'קודש' אף לא במחשבה, אלא נשאר (לבדו. חז"א) בדיר (יהיה קדש). וכן שנו בברייתא.

והוא הדין כאשר קרא לעשירי 'ראשון' לאחר שמנה תשע [כגון שהיו י"ט טלאים בעדר, ולאחר תשע התחיל מנין חדש] – הרי הוא קדוש (ס).

וכן אם קרא לעשירי 'תשיעי' או 'אחד עשר' – הרי הוא קדוש כמעשר גמור מפני שהעשירי מאליו קדוש (כמפורש במשנה ובגמרא להלן, וכמוש"כ רש"י-כת"י סא. ד"ה וקרייה י"א).